

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 75. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm2519/facsimile.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

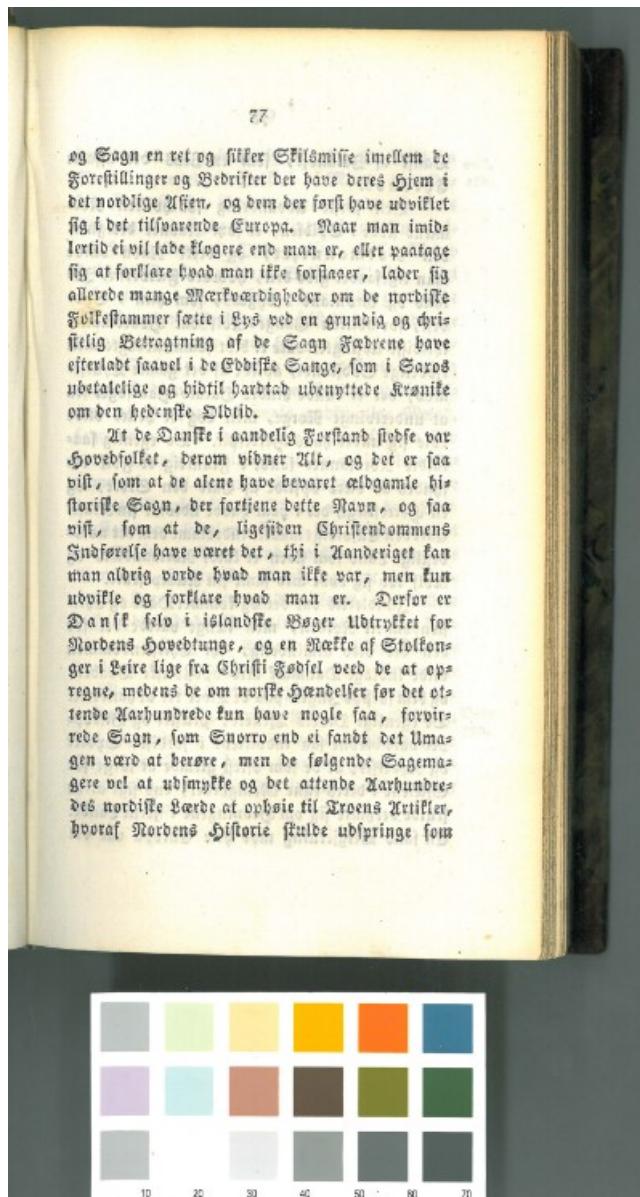
disse: Karl Martels Son, Pipin, tiltog sig Kongeværdigheden. Pipins Son, Karl den 750. Store, er med dette blevet saare navnkundig, thi han erobrede det spanske Land nordøst for Ebro, omstyrrede det longobardiske Rige i Italien, undertryngte hele Tydskland og lod sig deraf paarone til vestromerske Keiser.

Tydskerne havde hidtil været delte i mange adskillige Stammer, og fra Julius Christus Tid overvældede de hertskjye Romere nogle af disse; men de tilbagekøbte snart Friheden med Staal, og udsendte siden mange af de Flotte, der odelagde og delte det vestlige Rige. De sydlige Tydske maatte tidlig bække under for Frankerne, deres mægtige Franken; men Sorerne, som boede i Morden op til Dannemarks Grænsestykke, bewarede lige til Karl den Stores Tid deres Frihed. I mere end trediveår kæmpede de mandelig for dette siolle Arvegods, og det maatte smerte os at se det omfålende udvisket af deres blodige Haand, mens vi ei hørde Kirkeklokkens forkynne en sandere Frihed og bortstramme de Spogelser der på Bloksbjerg holdt deres mæltige Gilde, og omsnoede Folket med MørkhedsBænker. Dog Sarkernes Undertryngelse er ei blot glædelig derved, at de for en Uafhængighed, der ei længere var dem tjenlig, tilbyttede sig Kristendoms mens dyrebare Klenode; men ogsaa fordi Vorsten nu aabnedes, gennem hvilken det stulbeinds føres hos vo're gamle, vildsærende Gædre.

Det er ikke vigtige Sagn og andre Mindebøger om Nordens Oldtid vi fatter, men Forstand til at samle og udsætte dem ret. Den nordiske Kraft trænger ei til andet Vidnesbyrd end det uomodsigelige. Einbier, Gothen og Longobarder har sædet ved deres Ledstrider, og at der var indvortes Kraft, ei blot udvortes Styke berom vidner allerede den Forandrings i Seber og Sprog de i Syden bevirke. Vel have de nye Tydske villet hente alle de vandrende Folk enten fra deres eget Fædreland eller Caucasus og Chinas Grænser, men Gothers og Longobarders Historie findesker urakkelig hvad deres Historiestrivere: Jornandes og Paulus Diaconus klarlig vidne, at det europeiske Morden var deres nærmeste Hjem, og uagtet Ven her ligesatibel skal fiske til Voist, som den nogenfinde kan retsædiggiore den, man dog Morden for Sandheds Skyld hjemle sig de kraftfulde, uregjelige og tildeels grusomme Skarer, ved hvilke Livet gjenstod i Syden og Vesten, og var Longobarderne Tydske, da var det høj mellem disse Folkesæder, der i en Rab af Aarhunderder saa klart har aabenbaret sig, vel ligesaa usørkligt, som det, naar Longobarderne var fylder, er naturligt. For Resten er vor Kundstab om Mordens Oldtid, som sagt, endnu i sin Barnedom, og naerer vel ikke sin Manddom for de sibirske Nuner og Billedstave foeklares, thi først da synes det muligt at gjøre i de gamle Sange

og Sagn en ret og sikker Skilsmisse imellem de
Gørstillinge og Gødrister der have dres Hjem i
det nordlige Asien, og dem der først have udviklet
sig i det tilhørende Europa. Naar man imde-
lertid ei vil lade klogere end man er, eller paatage
sig at forklare hvad man ikke forslacer, lader sig
allerede mange Mærførigheder om de nordiske
Høvlestammer sejte i Byg ved en grundig og chris-
telig Betragtning af de Sagn, Fædrene have
establert saavel i de Eddiske Sange, som i Saros
ubetalelige og hidtil hærdt ubenyttede Krønike
om den hedenste Ældstid.

At de Danne i aandelig Forland lodse var
Hovedfolket, derom vñner Alt, og det er saa
vist, som at de alene have bevaret albgamle his-
toriske Sagn, der fortjente dette Mann, og saa
vist, som at de, ligesiden Christendommens
Indførelse have været det, thi i Vandringet kan
man aldrig vørde hvad man ikke vor, men kun
udvikle og forklare hvad man er. Dersor er
Danck selo i islandiske Boger udtrykket for
Nordens Høvebunge, og en Raekke af Stolkon-
ger i Leire lige fra Christi Gødsel veed de at op-
regne, mebvens de om norske Hændelser for det øs-
tende Aarhundrede kun have nogle saa, forvir-
rede Sagn, som Snorro end ei fandt det Umas-
gen værd at berøre, men de følgende Sagemæ-
gere vel at udstrykke og det attende Aarhundres
des nordiske Værde at opfoie til Troens Artiller,
hvoraaf Nordens Historie skulde udspringe som